

НА УЧИЛИЩЕ ВЪ СВОБОДНА МАКЕДОНИЯ

Бѣше първиятъ учебенъ день въ свободна Македония. Въ малкото селце Орлево запѣ училищниятъ звънецъ. Гласътъ му се понесе сладко отъ ридъ на ридъ. Измжченитъ братя, довчерашни роби, плачеха отъ радостъ. Доскоро тѣ чуваха само звънна на робскитѣ вериги. А днесъ ги зовѣше сладкиятъ гласъ на училищния звънецъ къмъ наука и свѣтлина.

Тоя звънъ долетѣ до кжщата на стария македонски войвода дѣдо Стаменъ. Чу го той, събуди внучето си Горчо и му каза:

— Ставай, дѣдовото! Ще те водя на училище.

— Какво е това звънче, гдето се чуе, дѣдо? — Триеше сънливо очи Горче и питаше. — Въ нашето стадо нѣма звънецъ съ такъвъ ясенъ гласъ.

— Това е училищното звънче, дѣдовото, — засмѣ се старецътъ.

Горчовото сърдце заби радостно.

— Ами мене ще приематъ ли въ училище, дѣдо?

— Всички деца приематъ. Българинъ е учителътъ, той ще ви учи вече. — Сълзи задавиха думитѣ на стареца.

— А защо плачешъ, дѣдо? — Очуденъ запита и се заприглася за училище Горчо.

— Отъ радостъ плача, внучето ми. Онуй, което се боехме и на сънъ да помислимъ, се събужда. Не сме роби вече. Отъ дълги години, Горчо, ние старитѣ, се борихме за освобождението на Македония. Младинитѣ си прекарахме изъ горитѣ и тъмницитѣ. Вижъ ржцетѣ ми, какви белези иматъ. Двадесетъ години съмъ носилъ тежки желѣзни вериги, защото се борѣхъ за днешния день на свободата. Какъ да не плача, дѣдовото? За тоя великъ часъ ми изгниха краката въ влажни, студени тъмници. До старини сж ме мжчили поробителитѣ, защото искахъ да бжда свободенъ, защото се наричахъ българинъ.

— Но ти едва вървишъ, дѣдо, какъ ще ме отведешъ до училището? Нали е далече?

— Ще те отведа, пиле, ще те отведа! И азъ искамъ да видя българското училище и българския учителъ.

Тръгнаха по стръмния ридъ. Старецътъ едва се влачеше, подпрѣлъ ржка на Горчовото рамо. Краката му